

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Sendes pr e-post: www.regjeringen.no/2512871

Klima- og miljødepartementet

Høringsuttalelse - forslag til forskrift om konsekvensutredninger

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementets og Klima- og miljødepartementets brev 30.09.2016.

1. Innledende merknader

Innledningsvis vil Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) peke på at erfaringene med de gjeldende forskrifter om konsekvensutredning har vist at det er behov for å tydeliggjøre at risiko- og sårbarhetsanalysen er en del av konsekvensutredningen. Det er også behov for å gi bedre beskrivelser av de metoder som skal benyttes for henholdsvis ROS-analyser og konsekvensutredninger. Dette er nærmere berørt flere steder nedenfor.

Vi påpeker for ordens skyld også at DSB i høringsuttalelsen legger til grunn den forståelse av begrepet *miljø og samfunn* fremgår av forarbeidene til plan- og bygningsloven (Ot.prp. nr. 47 2003-2004), hvor det i merknadene til § 33-1 fremgår at

"Begrepet samfunn dekker tema som for eksempel konsekvenser for befolkningens helse, sosiale forhold, samfunnssikkerhet og konsekvenser for samisk natur- og kulturgrunnlag."

DSB oppfatter på denne bakgrunn at samfunnssikkerhet er en del av konsekvensutredningen og at vurderingen av samfunnssikkerhet gjøres etter den metoden som er beskrevet for risiko- og sårbarhetsanalyser.

Kort og skjematisk legger vi til grunn følgende forståelse av hhv. risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) og konsekvensutredning (KU):

Resultatet av en *ROS-analyse* er en vurdering av risiko knyttet til en uønsket hendelse. I analysen inngår vurderinger av sannsynlighet, sårbarhet, konsekvenser og usikkerhet. Benevnelsene som brukes for å presentere resultatene av ROS-analysen er sannsynlighet for hendelsen og konsekvensene av den.

I *konsekvensutredning* av natur- og miljøtemaer er det vanlig å bruke benevnelsene verdi og omfang = konsekvens.

2. Merknader og endringsforslag til enkelte bestemmelser

§ 3 Ansvarlig myndighet

Forslaget til § 3 har følgende ordlyd:

Ansvarlig myndighet etter bestemmelsene er planmyndigheten for den aktuelle planen etter plan- og bygningsloven, og myndighet etter annen lov for tiltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven. Ansvarlig myndighet går frem av denne forskriften vedlegg I og vedlegg II.

DSB ønsker at det i § 3 fremkommer hvem som blir ansvarlig myndighet i tilfeller der det ikke utarbeides plan og ansvarlig myndighet ikke er pekt på i Vedlegg I eller II. Eventuelt bør det presiseres at dersom det ikke skal utarbeides plan, og ansvarlig myndighet ikke er nevnt i vedlegg I eller II, så skal ikke tiltaket vurderes for KU, selv om det finnes en myndighet som skal gi tillatelse.

Vedlegg II, nr. 11, bokstav l

Forslaget legger opp til at storulykkevirksomheter fortsatt er omfattet av KU-regelverket som spesielt navngitte objekter. Nå er storulykkevirksomhetene som generell post plassert i Vedlegg II, dvs. at planer og tiltak skal konsekvensutredes dersom de kan få vesentlige virkninger ut fra en vurdering av kriteriene i vedlegg III.

DSB har i etterkant av forrige høring på nytt vurdert hvorvidt storulykkevirksomheter bør nevnes særskilt som et generelt tiltak i Vedlegg II punkt 11 bokstav l. Vi har konkludert med at Vedlegg II bokstav l) punkt 11 bør tas ut. DSBs erfaring etter å ha vurdert ulike storulykkesiltak for KU er at disse tilfellene svært sjelden har utløst KU. Vi ønsker derfor ikke å tilføye storulykkevirksomheter som et særskilt tiltak. Vår oppfatning er at etablering og endring av storulykkevirksomhet som vil utløse plikt til KU allerede er omtalt i Vedlegg I og II.

DSB har erfart at det utfordrende å forstå hvilke typer anlegg/virksomhet som faller inn under de ulike tiltakene. DSB anbefaler at KMD/KLD i fellesskap med relevant fagmyndigheter gjør en nærmere avklaring av hvilke tiltak som faktisk er omfattet av Vedlegg I og II.

Vedlegg II A

DSB antar at det her refereres til § 4 første ledd bokstav a og b.

DSB ønsker å foreslå et nytt punkt for tydeligere og presisere at ROS i henhold til plan- og bygningsloven § 4-3 er en del av KU.

Forslag til nytt punkt mellom eksisterende punkt 2 og 3 i Vedlegg II A:

En beskrivelse av konsekvensene for samfunnet i samsvar med det virksomheten er kommet fram til i risiko- og sårbarhetsanalysen i henhold til § 4-3 i plan- og bygningsloven.

Vedlegg III nr. 1 bokstav f

Denne bestemmelsen handler om uønskede hendelser som kan påvirke tiltaket, og som kan få konsekvenser for f.eks. for liv, helse, materielle skader og kritisk infrastruktur.

Forslag til ny tekst:

f) risikoen for alvorlige ulykker og/eller katastrofer som kan påvirke det planlagte tiltaket, herunder slike som forårsakes av klimaendringer, og som kan ha særlig virkning for befolkning og samfunn, må utredes i en risiko- og sårbarhetsanalyse, jf. plan- og bygningsloven § 4-3.

Vedlegg IV. Innhold i konsekvensutredningen

Innledende merknad om risiko- og sårbarhetsanalysens plass i konsekvensutredningen

Når det er forhold som også skal utredes etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven § 4-3 gjennom ROS-analyse, er det viktig at ROS-analysen blir en del av konsekvensutredningen helt fra starten av planprosessen, og at det fremgår klart at man for disse forhold skal bruke ROS-metodikk i utredningen. På lik linje med at KU-tema har egen metodikk, gjøres også ROS-analysen etter egen metodikk.

DSB mener forskriften bør være tydelig på hvilke metoder som skal brukes, og når.

DSB er innstilt på å samarbeide videre med KMD og KLD slik at man får en god veiledning om ROS-metodikk når risikoforhold skal utredes i KU – dette gjelder både risiko for naturhendelser og for andre typer farer det er naturlig å utrede ved hjelp av ROS-analyser.

DSB vil på denne bakgrunn foreslå at man i Vedlegg IV spisser nr. 8 slik at dette punktet kun omhandler ROS, samtidig som man presiserer at ROS-analysen er en del av konsekvensutredningen. Se forslag til konkret formulering av nr. 8 nedenfor.

Vedlegg IV nr. 5 bokstav d)

Forslag til ny tekst for nr. 5 bokstav d:

Risikoen for befolkningens helse, kulturarv eller miljø for eksempel på grunn av ulykker eller naturhendelser.

DSB anbefaler at dette punktet enten henviser til § 4-3, eller ivaretas i forslaget DSB har til ny tekst i Vedlegg IV nr. 8, som vi mener bør rendyrkes for å ivareta risiko og sårbarhet.

Hvis bokstav d) ikke er tenkt knyttet til uønsket hendelse, må den omformuleres.

Vedlegg IV nr. 5 bokstav f)

Slik DSB tolker nr. 5 bokstav f kan det deles i tre punkter for å tydeliggjøre hensikt:

1. Planen eller tiltakets innvirkning på klimaet (for eksempel type og omfang av klimagassutslipp eller økt transportbehov).
2. Planen eller tiltakets sårbarhet for klimaendringer (for eksempel biologisk mangfold)
3. Planen eller tiltakets risiko og sårbarhet for naturfarer som flom og skred, stormflo og havnivåstigning, jf. nr. 8.

Punkt 5 skal gi en beskrivelse av de vesentlige miljøvirkningene som planen eller tiltaket kan antas å ha ref. overskriften. Dette betyr at DSBs forslag til punkt 3 bør ivaretas i Vedlegg IV nr. 8, jf. DSBs forslag til nytt nr. 8 nedenfor.

Vedlegg IV nr. 8

DSB ønsker at denne bestemmelsen avgrenses til kun å omhandle risiko- og sårbarhetsanalysen i konsekvensutredningen.

Forslag til ny formulering av nr. 8:

En analyse av risiko og sårbarhet, for eksempel som følge av ulykker og naturfarer (flom, skred, overvann og havnivå/stormflo) og hvilke konsekvenser klimaendringer vil ha for planen eller tiltaket.

Dersom det er relevant, bør beskrivelsen omfatte tiltak som er planlagt for å forebygge eller begrense vesentlige skadevirkninger som slike hendelser kan ha på samfunnet, jf. plan- og bygningsloven § 4-3 om risiko- og sårbarhetsanalyser.

Det forutsettes at ROS-analysen inngår i konsekvensutredningen, og er en del av planprogrammet.

Dersom det er behov for utdyping av noen av forhold som DSB har kommentert, ser vi gjerne at dere tar kontakt for en videre drøfting og avklaring.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Avdeling for næringsliv, produkter og farlige stoffer

Anne Rygh Pedersen
avdelingsdirektør

Gry Haugsnes
avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk.